

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se pri-
mesco. — Manuscrisurile nu se
retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele

BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Duker Nachf.
Ruz. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bornat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsebet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o seriă garmond pe o colonă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fă și învială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

GAZETA iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 A. pe sr

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.

Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Teșagul Inului Nr. 30, orășin
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 17.

Brașov, Joi 23 Ianuarie (5 Februarie).

1903.

Ingrijirile pentru primăvară.

(Cestiunea macedoneană)

Ce urmăriți va avea misiunea mi-
nistrului de externe rusesc, conte
Lamsdorff, la Viena și ce se va
alege de așa numita acțiune de re-
forme a puterilor în frunte cu Aus-
tro Ungaria și Rusia?

Intrebarea acesta este adă o-
biectul preocupărilor principale
ale cercurilor politice în statele eu-
ropene, cari acum s'au convins, că
în adevăr cestiunea Macedoniei este
mai amenințătoare pentru pacea Eu-
ropei, decât s'a presupus mai înainte.

Mai mult a contribuit la clari-
ficarea situațiunii în Balcani, care
ascunde pericolul unei conflagrațiuni
pentru viitor, Cartea galbenă despre
Macedonia, ce a prezentat-o țilele
acestea ministrul afacerilor străine
al Franciei, Delcassé, parlamentului.

Acăsta Carte galbenă, cuprinde
o colecțiune de cinci-șase și două
acte diplomatice, ce se referă la Ma-
cedonia și s'au schimbat între d-l
Delcassé și reprezentanții Franciei
dela Petersburg, Viena, Constanti-
nopol, Sofia etc.

Timpul în care s'au scris aceste
note și raporturi diplomatice începe
cu 2 Februarie 1902 și se termină
cu 3 Ianuarie 1903. Cele mai ac-
tuale sunt depeșele ambasadorului
frances în Viena, a marchisului de
Reverseaux, care la finitul lui De-
cemvrie 1902 raportază și despre
resultatul visitei ministrului rusesc
al afacerilor străine la Viena.

Prin publicarea Cărții galbene
afliăm pentru prima oară, că Delcassé
ministrul afacerilor străine al Fran-
ciei este, care a dat indemnul pentru
acțiunea inaugurată de Rusia și
Austro-Ungaria cu scop de a face
împună o presiune diplomatică
asupra Sultanului, ca acesta să nu
mai trăgăneze cu introducerea re-
formelor necesare în Macedonia.

Acțiunea de reforme, precum
reiese din amintita corespondență
diplomatică, e basată pe principiul

de a susține *status quo* în peninsula
balcanică și fără alterarea drepturi-
lor suverane ale Sultanului asupra
Macedoniei.

Încă în Februarie anul trecut
raporta ambasadorul frances de la
Viena, că acolo domneau temeri de
isbucnirea unei revoluții în Mace-
donia la primăvară și că ambasado-
rul rus a conferit despre acesta cu
contele Goluchowski și au convenit,
că ambele puteri trebuie să influen-
țeze în favorul păcii.

„Dér fi-va preponderantă influ-
ința acesta?” — întreabă marchisul
de Reverseaux și adaugă: „Tôte
atêrnă de la o schinteie, ce va da
foc butoiului de praf, de la măsurile,
ce se vor lua în Constantinopol și
mai ales de la modul cum vor fi
pricepute și executate“.

Pe la mijlocul lui Martie Del-
cassé a propus guvernului rusesc o
acțiune „colectivă și puternică“ atât
în Constantinopol cât și în Sofia
er din Petersburg a primit răspun-
sul, că guvernul e în acord cu Fran-
cia în ce privește acăsta acțiune.

În Noemvrie anul trecut ambas-
adorul frances din Viena a depeșat
lui Delcassé, că mișcarea în Mace-
donia, ce crește mereu, și scirea din
Sofia, despre concedierea multor ofi-
ceri bulgari, cari trec în tabăra in-
surgentilor, cauzază în Viena cele
mai viue îngrijiri, nu pentru moment,
ci pentru primăvara viitoare (1903.)

La 17 Decemvrie 1902 depeșeză
marchisul de Reverseaux, că anun-
țarea visitei contelui Lamsdorff, în
fața îngrijirilor și temerilor de mai
înainte, a contribuit la liniștirea cer-
curilor diplomatice din Viena, cari
sperază, că cele două împărății vor
ajunge la o deplină înțelegere asu-
pra mijloacelor pentru a delătura pe-
ricolul unei conflagrațiuni.

În fine sosesc Lamsdorff la
Viena și ambasadorul frances depe-
șeză la Paris cu data de 31 Decemvrie
1902, că contele Lamsdorff a convor-
bit cu Goluchowski și cu Impăratul și
că s'au înțeles a stărui pe lângă

Sultanul să introducă urgent refor-
mele trebuincioase în Macedonia, ră-
mânând și în viitor suveranul Mace-
doniei.

Implini-va Sultanul cei-se cere?
Și ce va fi decât n'ar vrea séu n'ar
puté face destul cerințelor puterilor?

Concentrările bulgarilor. „Croni-
cei“ i-se scrie din Galați, că mai mulți
bulgari cari se îndeletnicesc cu mici ne-
goțuri, au primit ordine de concentrare
pentru ziua de 25 Februarie viitor, când
vor trebui să fie prezenți la corpurile lor.
Intrebați de corespondentul gălățian, al
„Cr-ei“ ei au spus, că sunt rezerviști și că
asemenea ordine s'au trimis și altor prie-
tenii și cunoscuți ai lor cari petrec în țără.

Principele Ferdinand și Sultanul.
Principele Ferdinand al Bulgariei a trimis
Sultanului o scrisore, în care declară, că
va face tot posibilul, ca să astêmpere
agitația Macedonenilor refugiați în Bul-
garia. Rôgă tot-deodată pe Sultan, ca să
grăbescă cu aplicarea reformelor. Scrisôrea
a fost înmănată Sultanului de comisarul
turc din Sofia, Ali Feruh Bey. În urma
acestei scrisori și a protestărilor ambas-
adorului rus din Constantinopol, Sultanul
a dat mai multe ordine telegrafice, printre
care și acela al destituirei valiului din
Ipek, care persecuta pe creștini în mod
înverșunat. Sultanul a decorat pe comi-
sarul turc din Sofia, Ali Feruh Bey, cu
marele cordon al ordinului „Osmanie“ în
brilante.

Pregătirile Statelor-Unite. Arse-
nalele Statelor-Unite lucrăză și și nôpte
pentru a pregăti și a arma bastimentele
de război. Diarele americane, țin un lim-
bagiu foarte violent, în contra Germaniei,
cu privire la Venezuela. Miniștrii Statelor-
Unite au ținut mai multe ședințe în acăstă
ceștiune. Opiniunea publică cere ca Roo-
sevelt să intervină în conflict. Se consi-
deră, că situația e gravă.

Despre Macedonia.

„Le Temps“ din Paris publică următorul
articol:

Afacerile străine ale popórelor civi-
litate trec în momentul de față printr'o
crisă tăcută. În nici un alt timp, de la
evenimentele din China încôce, afacerile
globului nu au fost așa de amestecate.
Atunci însă era vorba de o acțiune com-
ună a albilor împotriva rasei galbene.
Astăzi, interese particulare ale națiunilor
și regatelor se găsec angajate într'o ac-
țiune dificilă, în trei puncte ale globului.

Este mai întâi, încurcătura din Ve-
nezuela. În acest moment, după recenta
bombardare a orașului Maracaibo, se con-
stată, că America este foarte excitată de
acțiunea germană. În Statele-Unite au
început să se facă pregătiri de întărire
maritimă. În același timp însă, puterile
negociéază și Germania s'a supus necesi-
tății de a se ridica blocusul.

Din acăstă parte sunt mai puține
motive de neliniște, căci relele deschise
sunt cele mai puțin periculoase.

Mai este Marocul. De câte-va zile
au sosit sciri importante. Pretendentul se
apropie de Fez și o luptă importantă este
îminentă. Dér și aci, în acest mediu odi-
nióră obscur și neliniștitor, situațiunea s'a
lirapedit. S'au eliminat competițiunile pe-
riculoase.

Dér decât, părăsind restul lumii, unde
focarele de discordie nu lipsesc totuși, ne
întorcem la bêtărna Europă unde pentru
mult timp încă se va decide de viitorul
raselor, crisa ne apare mai înăbușită și
mai neliniștitoare tot-deodată. În Macedonia,
acolo e punctul negru. Ne întrebăm, decât
furtuna nu va izbucni mai curênd de cum
se crede.

În lunile trecute s'a vêdut, în adevăr,
în țera însăși, o unire mai strînsă și mai
efectivă între cele două comitete revolu-
ționare. Atrocităților turcesci răspund re-
presaliile, în tôte părțile unde sunt posi-
bile. Și fără îndoială, Rusia și Austria în-
cercă din tôte puterile și cu sinceritate să
conjure insurecțiunea. Nu este însă sigur
decă ele vor reuși. Și atunci Bulgaria va
puté ea ôre, cu tótă bunăvoința prințului,
să rămână neutră? Decă Bulgaria face

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Sita Elelor.

(Din: Botanica poporană română.)

(F i n e).

Descântătoarele, cari voesc să vin-
dece pe copiii cei mici, cari au *Rêul co-
piilor* séu *Spaima copiilor* cu *Sita Elelor*,
nu se duc singure, ca să o aducă, ci ele
trimet pe un bărbat, căci în cazul acesta
se crede, că numai cea adusă de un bă-
rbat e de folos. Bărbatul trimis trebuie, la
rêndul séu, să mērgă și să o aducă înainte
de răsăritul sôrelui. Êră înainte de por-
nire trebuie să se schimbe în haine curate
și așa s'o sape și s'o aducă cu cea mai
mare curățenie, ferindu-se în același timp
de-a vorbi cu cine-va pe drum atât l'a
dus, cât și l'a întors.

După- ce a săpat'o și a adus'o acasă,
descântătoarea o pune în apă séu în ho-
lercă, ca să mocnescă, și apoi dă apă séu

holercă de acăsta celui spăriat, ca să
bee. ¹⁾

Însă copiilor bolnavi de *Rêul copiilor*
nu numai că li-se dă zamă de *Sita Elelor*
séu *Ciortopolog* de bêtut, ci adese-ori li-se
face dintrînsul și scăldătoare, adecă se pune
Ciortopolog în apă ne'ncepută la foc, ca
să fêrbă, și după- ce a fiert de-ajuns, cei
bolnavi se spală în apă de acăsta, odată
pe zi, și anume într'o zi de sec.

Despre copiii, cari se scaldă în scăl-
dătórea acăsta, se dice, că îndată se tre-
zesc și după aceea cresc foarte ușor, pen-
tru-că *Ciortopologul* este foarte gras. ²⁾

Când li-e copiilor mici rêu, când
strigă și plâng prea mult, mamele lor séu
descântătoarele îi astêmpêră ast-fel: iau
Ciortopolog, îl tae mērunțel și-l pun într'o
olă cu apă la foc, ca să fêrbă. După- ce a
fiert de-ajuns, tórnă zama, ce-a eșit din
trînsul într'un vas, pun întrînsa *sinelă* și

¹⁾ Diet. de Cătrina Racolța, româncă din
Calafîndesci, sat în distr. Siretiului.

²⁾ Diet. de Safta Roșca, româncă din Poeni,
sat în distr. Siretiului.

amestecându-o bine, dau o parte mică din
zama acăsta celui bolnav de bêtut, êră cu
rêmășița îi spală peste tot corpul.

E de însemnat însă, că acăsta se
face numai la sfîrșitul lunei, adecă după
ce se pișcă luna. ³⁾

Cele mai multe femei sciutóre nu
întrebuințéază *Sita Elelor* séu *Ciortopologul*
numai vara, când e verde, ci și êrna.

Dér fiind-că êrna nu se pôte așa
de lesne căpêta, de aceea îl culeg vara
în chipul cum s'a arătat mai sus, îl usucă,
îl strîng într'un loc anumit dimpreună cu
alte buruene de léc, și apoi, când au tre-
buiță, îl scot și afumă cu dênsul pe cei
spăriați séu fac scăldătóre pentru cei ce
pătinesc de *Rêul* séu *Spaima copiilor*. ⁴⁾

În contra *tusei* se fierbe și se dă
de bêtut. ⁵⁾

Boii, cari au *tragân*, adecă cari sunt
stricați după cap de jug, se spală în lo-

³⁾ Diet. de Cătrina Racolța.

⁴⁾ Diet. de Safta Roșca.

⁵⁾ Com. de Petru Ursul, fost cantor bis. în
Căndreni, sat în ținutul Dornei.

cul rănit cu apă, în care mai nainte de
acăsta s'a fiert *Turturică* Êră după- ce s'au
spălat cu zamă de acăsta, se ung cu un-
sóre cam fierbinte și apoi îndată se vin-
decă. ⁶⁾

Muerile sciutóre din *Bănat* spală cu
apă strecurată prin *Ciurul țînelor* și des-
cântată, pe cei-ce au *dureri de ochi*, pre-
cum și pe cei-ce le scad vederile.

Acăstă spălare se face tot-odată și
spre a căpêta ochi încântători. ⁷⁾

Dinele, cari de cătră Români din
Bucovina se numesc *Ele*, êră de cătră cei
din *Bănat* *Miluite*, au după credința și
spusa poporului, între multe alte datine,
încă și aceea, că umblă într'o căruță
trasă de 12 cai de foc séu într'un car
cu boi. ⁸⁾

Mai departe se dice, că ele, când
dau peste vre-un fecior voinic și frumos

⁶⁾ Com. de același.

⁷⁾ Sim. Mănguca: *De însemnătatea bot. rom.*
publ. în *Familia* cit. p. 526.

⁸⁾ Al. M. Marienescu: *Elele* publ. în *Familia*
an. IX. Pesta 1873 p. 97, 98, 99 și 100.

un pas, celelalte state din Balcani vor pute fi oprite?

Nu voim să mergem mai departe în această serie de prevederi.

De curând s'a publicat o carte galbenă asupra afacerilor din Macedonia. Din această carte se vede, că toți oamenii competenți din Europa, toți ambasadorii, miniștrii și consuli semnalază de un an, în terminii cei mai limpezi, o insurecțiune în Macedonia, capabilă de a deslănțui războiul general. Nimeni nu ascunde acesta.

*

Scirile mai nouă din Macedonia anunță mari pregătiri pentru o răscălă apropiată.

Mișcările comitetelor macedonene din Bulgaria iau o mare întindere. Preparatiunile sunt extra-ordinare. Organizația revoluționară din Bulgaria plănuiesc să provoace mișcări în Macedonia, la sfârșitul lunii Februarie.

Simptomele revoluțiunii s'au arătat deja prin ciocnirea de la Brezovo, lângă Bitolia, de la Smardesi, lângă Kostur, de la Reson, prin aceea de lângă Paleocastro și Tsarcieno, în vilaetul Salonic, precum și prin distrugerea liniei ferate lângă stațiunea Proi.

„Frankfurter Zeitung“, află din Belgrad, că scirile sosite acolo din Serbia-veche spun cum-că albanesii mohamedani amenință cu măcelăriri în cazul în care se vor aplica reformele.

Demonstrație contra proiectelor militare.

Se scie, că Duminecă seara s'a făcut în Budapesta o mare demonstrație contra proiectelor militare.

Tinerimea universitară maghiară a aranjat o manifestație în onoarea contelui Eugen Zichy, care scim, că a eșit din partidul liberal, fiind-că nu voia să voteze amintitele proiecte.

Mii de oameni s'au adunat seara la 6 dinaintea universității. De aici cortegiul condus de Lengyel Zoltán și Gara Iozsef a plecat spre clubul independent. O bandă de lăutari cânta „Kossuth-nota“. Ajungând dinaintea Casei Naționale, cortegiul se opri un moment și se audiră strigări de:

- Trăiescă Francisc Kossuth!
- Trăiescă Eug. Zichy!
- Abzug Szell Kálmán!
- Abzug Albert Apponyi!

Ajungând la casa clubului, unde se afla și contele Eug. Zichy, vicepresidentul partidului independențist Toth Lános a ținut un mic discurs în onoarea lui Zichy. Contele Zichy a răspuns și f'u salutat de manifestanți cu „éljen“-uri sgomotose.

Zichy f'u sărbătorit apoi printr'un al doilea discurs ținut de oratorul tinerimei, neoașul maghiar Hoffmann Otto. Când tinerul Hoffmann își sfârși discursul, cu pu-

tere elementară izbucniră din pepturile a mii de oameni exclamările:

- Jos „Gotterhalte“!
- Abzug Apponyi!
- Abzug Szell Kálmán!

Contele Zichy a răspuns prin câteva cuvinte.

Au mai vorbit deputatul Barabás și studentul jurist Ujhelyi Sándor.

Vulgul începuse să se împrăscie. Un grup de demonstrați voia să meargă spre cetate, ca să manifesteze contra lui Apponyi și Fejérváry.

Se audiau strigări de:

- Trăiescă Kossuth!
- Trăiescă Banffy!
- Abzug Szell și Apponyi!

Alt grup de vre-o 150 demonstrați a ajuns dinaintea clubului Lloyd, unde poliștii îi așteptară cu mare aparat. Demonstrații strigau:

- Jos mamelucii jesuiți!
- Abzug Apponyi!
- Trăiescă Banffy!
- Trăiescă Zichy!

Câtorva din demonstrați li-au succed totuși să pătrundă în cetate, la locuinața contelui Apponyi, unde au bombardat ferestrele întunecate. Dinaintea ministeriului de honveți au făcut mare gălăgie și au depus câteva calapoduri tricolore cu inscripția: „Calapod maghiar—stil de general“.

Lui Fejérváry i-au trimis cu posta câte-va calapoduri. (Se scie, că Fejérváry dădese în dietă, că și lui i-ar plăcea să tragă întreaga lume pe calapodul maghiar, dér nu se pôte).

*

O altă manifestație contra proiectelor se va face în Félegyháza. Comitetul aranjator al meetingului din Félegyháza a decis, ca o delegație de 100 membrii să prezente dietei proiectul de rezoluție, ce se va vota contra proiectelor.

Procesele de presă de la Tîrgu-Mureșului.

Pe ziua de erî 3 Februarie, au fost sorocite la curtea cu jurați din T.-Mureșului procesele de presă intentate d-lor Lutz Korodi, Dr. Iuliu Orendi și Dr. Francisc Liess pentru nisce articole publicate în „Kr. Ztg.“ din Brașov. Korodi era inculpat de agitație pentru două articole, Dr. Orendi pentru unul și Dr. Liess pentru unul. Articolele incriminate au apărut în numerile 198 și 222 ale ziarului „Kr. Ztg.“ (29 August și 26 Sept. 1900). Primul articol „Magyaren und Rumänen“ a fost o traducere din ziarul „Tribuna“, făcută de Dr. Orendi, comentată de Dr. Liess și revisuită de Korodi. Pentru al doilea articol „Die Ortsnamenfrage in Deutschland“ este dat în judecată Korodi ca autor. Ambele articole sunt incriminate pe motiv de agitație.

Se scie, că vara trecută camera de punere sub acuzație din T.-Mureșului a respins acuzația procurorului. Acesta însă a apelat la tabla regescă, care a dat loc apelului.

Ședința curții cu jurați s'a deschis la orele 8 sub președința lui Horvath Miklos, jude de tablă. Representantul ministeriului public era contele Lazar Miklós, substituit, ér apărător Ernest Carol Schnell, avocat din Brașov.

Se constituie juriul, care în mare parte este compus din comercianți și industriași.

S'a dat cetire articolului „Magyaren und Rumänen“, în care se reproduce articolul „Tribunei“ despre asuprairea Românilor.

Dr. Orendi recunoșce, că densusul a făcut traducerea.

După amiazi se dă cetire articolului lui Korodi „Die Ortsnamenfrage in Deutschland“ (cestiunea numirilor de localități în Germania).

Acuzații declară, că n'au avut de gând a provoca la nesupunere séu a ațita la revoltă, ci voiau numai să facă cunoscută opinia publică a Românilor.

Verbaterile au durat până la orele 8 seara. Verdictul juraților a fost afirmativ, în urma căruia tribunalul a pronunțat sentința conform căreia:

Deputatul Lutz Korodi a fost condamnat la un an închisore de stat și 2000 corone amendă.

Advocatul Dr. Iuliu Orendi și candidatul de advocat Dr. Francisc Liess condamnați la câte 6 luni închisore de stat și câte 1000 corone amendă.

Amendele în cas când nu s'ar pute încassa, se vor pute comuta în arest.

Contra sentinței s'a anunțat recurs în casație.

SCIRILE DILEI.

22 Ianuarie v

Monarhul în Budapesta. Ađi Mercuri, Majestatea Sa sosese la Budapesta Prima audiență o va da Lună în 7 Februarie.

Convențiunea asupra pescuitului. O telegramă de la d. Cuciureanu, consulul general al României la Budapesta, anunță că convențiunea asupra pescuitului, încheiată între Ungaria și România, a fost semnată erî în acest oraș de delegații români și unguri.

Un nou milionar român. Prin Gorj nu se vorbește de cât de moștenirea ce va primi d-na Constanța C. Budișteanu soția d-lui C. Budișteanu, substitul la tribunalul de Gorj. D-na Budișteanu fiind născută Cârstoceanu, este nepoța unui Cârstocea Un unchiu al tatălui séu, pribegea prin America, și care a murit fără moștenitori

directi, lăsând o avere de vr'o două-spre-dece milioane.

Romanul principesei saxone. Se scie din Mentone: Consulul german din Mentone a adus la cunoștința principesei în mod oficial hotărîrea regelui saxon, prin care o despöie de ori-ce drepturi și titluri. Principesa asculta cu sânge rece hotărîrea, însă când i-s'a comunicat și a doua hotărîre din partea Majestății Sale Francisc Iosif, a devenit agitată și a declarat, că va protesta. Protestul este motivat de următoarele: În Mentone i-s'a cerut principesei certificat de legitimare, pe care însă nu-l avea. Atunci a scris tatălui séu o scrisore, în care îl întrébă, decă dēnsa este fiica lui legitimă și decă da, atunci cu ce drept i-se interdice a purta numele aceluia, a căruia fiică este. Principesa scie între altele:

— Renunț la rang și titlu și n'am alt gând, de cât să apăr drepturile fiicei legitime a marelui duce de Toscana. Decă sunt fiica lui legitimă, atunci autoritățile sunt obligate a-mi libera actele cerute. Tot mereu spuneți, că veți proceda după lege. Acum să vă țineti de lege. căci nu există lege, care să expulzeze din patrie pe o femeie numai din simplul motiv, că și-a părăsit bărbatul. Nu ca soția moștenitorului de tron, ci ca fiica tatălui meu, înălțată prin excludere la rangul de burgheză, înși voi storce drepturile.

Statistica confesiunilor străine în România. După o statistică mai nouă în România sunt 45.000 catolici cu un archiepiscop (București) și un episcop (Iași) 63 biserici și 80 preoți. Numărul protestanților e de 30.000 cu 12 biserici și 19 predicatori. Jidovii au 3 temple, 302 sinagogi și 103 rabinii. (Numărul total al Jidovilor nu se scie cu siguranță. Datele variază între 4—700.000). Armenii au 16 biserici și 17 preoți. În Dobrogea sunt 305 moschee cu 311 hogi.

O criminală de 15 ani. Un cas extra-ordinar de tragic s'a petrecut la Viena Vineri în Grundsteingasse din Ottakring. O fetiță de 15 ani c'o ușurintă criminală a pus foc locuinței părintesci și imediat a părăsit-o. Când s'a descoperit oribilul accident, un frățior al piromanei era deja prefăcut în fum și cenușe. E imposibil de a descrie jalea adēncă a părinților. Mama desperată a trebuit să fie cu forța oprită d'a nu-și răpune viața. Cât pentru mica criminală, după ce și-a dat sēmă de grozăvenia faptei sale, a cădut în leșin, în care din nou tot recade. Ecă un fapt divers, demn d'a fi studiat de psihiatria modernă.

„Ovreei zahărului“. În camera austriacă, cu ocaziunea discuțiunii asupra contingentării zahărului, s'au petrecut scene violente. Deputații partidului popular german, spriginiți și de socialiști, au manifestat în contra producătorilor de zahăr. — „Afară ovreei zahărului!“ li-se

nu-l lasă în pace, ci fermecându-l, îl iau și-l duc cu dēnsele.

Un ast-fel de fecior luat de Ele nu numai, că e constrins să le împlinescă tôte dorințele, ci trebuie tot-odată să le servescă ca vizetelu.

Acastă credință cred, că a dat apoi nascere următoarei doine din Transilvania, comuna Ripa-de-jos, comitatul Mureș-Turda, care se cântă pe sēma unui fecior amoresat până peste urechi, ce umblă, ca și cei fermecați și luați de Ele, într'un car, cum nu mai umblă alți feciori, dōră numai cei luați de Ele:

- Prin pădurea rară'n jos
- Mere badea ăl frumos
- Cu caru de odolean,
- Cu hoii de măgheran,
- Cu butuci
- De mere dulci,
- Cu roțițe
- De turțițe
- Cu juguri de scānteufe,
- Cu restee de botcuțe.⁹)

S. Fl. Marian.

⁹) S. C. Măndrescu: Literatură și obiceiuri populare, București 1892 p. 48.

Alexandru Aksakow. *)

Dilele acestea a răposat în Moscva renumitul filosof rus, Alexandru Aksakow, în etate de 70 de ani și jumătate.

Născut în 8 Iunie 1832 în Repiofka, guvern. Penza, din familie aristocrată, studiile și-le-a terminat în liceul imperial din St.-Petersburg. Deja ca student simția atragere față de scrierile — altmintrelî oprite de censura rusescă — ale celebrului Emanuel Swedenborg. La 1851 intră în serviciul civil, unde rămase până în 1880. În 1852 publică o mică lucrare scrisă franțuzesce: „Apocalipsul relevat al lui Swedenborg“, ér mai târziu (1863) traduse în rusese lucrarea de căpetenie a magistrului séu: „Raii și iad“. Pentru demonstrația adevărului cuprins în opera lui Swedenborg: „Știința corespondențelor séu a corespunderilor“, Aksakow întreprinse studii speciale asupra somnambulismului și biomagnetismului. În 1855 se însorise ca elev estraordinar la facultatea de medicină din Moscva, ca să-și completeze cunoștințele filosofice și teologice cu cunos-

*) D-l G. Todici, care se ocupă dinadins cu teoriile moderne spiritiste și ocultiste, ne trimite această apreciere asupra lui Aksakow, un fruntaș reprezentant al acestor teorii.

cințe din științele naturale: chimie, fisică, fiziologie etc.

Scurt după aceste studii îl abate urșita la scrierea mediului american Davis: „Revelațiile divine ale naturii“ și la „Cercetările experimentale asupra spiritualismului“ de Robert Hare, pe atunci prof. de chimie la universitatea din Pennsylvania. Grație acestor scrieri, Aksakow scapă treptat de simbolismul lui Swedenborg și ajunge la convingerea neclintită, că: problema existenței și a imortalității supraorganismului uman, trebuie abordată prin cercetarea fenomenelor mediumistice, cercetare secundată imediat de experiențe efectuate după metoda riguros al științelor naturale.

Simțindu-se cam oprimat în patria sa, Aksakow pleacă în Germania, unde ia parte activă și se întărește în mișcarea ne mai pomenită, deslănțuită pe terenul spiritualismului. Corifei de știință în frunte cu spirite uriașe, ca Wallace și Crookes în Anglia; Zollner în Lipsca, baronul du Prel în München; Brofferio și Schiaparelli în Italia: încep să sgudue scepticismul tuturor savanților din Europa. Cât pentru Ruși, reprezentantul cel mai de frunte se remarcă în Aksakow. După esperiențele celebre avute în Petropol cu mediul Home, savanți de elită ai Rusiei îi acceptară ideile,

devenind aderenți entusiasmați ai mișcării spiritualiste. Astfel se întâmplă cu chimistul Butlerow, cu zoologul Wagner, cu matematicianul Ostrodiarsky: toți trei profesori la Universitatea din Petropol.

În 1880 mōre soția lui Aksakow, adevrentă încarnată a principiilor lui; în 1882 mōre și tatăl séu, nu tocmai consolată de activitatea fiului, ba fiind într'o vreme atât de mahnit, încât era gata să-l desmoștenescă.

În 1890 își scōte la lumină cea mai importantă din tôte lucrările, scrierea botezată de du Prel: „Biblia spiritismului“. Înțeleg: „Animismul și spiritismul. Cercetare critică a fenomenelor mediumistice, cu deosebită considerare a hipoteselor halucinațiunii și inconștientului.“¹)

Scrierea a fost provocată de broșura rēutăciōsă a filosofului schopenhaurian Eduard Hartmann „Der Spiritismus.“²) Teoreticianul „Inconștientului“ usăză de argumente fabricate la masa de studiu, succese, cioplesce, rotundește, retace séu tăgăduesce neted „pretinșele“ fenomene, séu le pune în spinarea bietilor medii, făcēnd din aceștia un fel de ființe atotputernice.

¹) Două volume respectabile cu 11 heliogravuri. În 1894 apare ediția II; în 1898 ediția a treia. — Edit. Oswald Mutze în Lipsca

strigară, și faptele urmând cuvintelor, producătorii au fost scoși în brânci, și în huidueli.

Experiențele cu noile tunuri cu tir repede cari au fost făcute Sâmbătă la Comana, în prezența ministrului de războiu Dim. Sturdza au dat rezultate foarte satisfăcătoare. S'a procedat întâi la tirul de precizie cu obuze, la o distanță de 4000 m. și apoi cu tirul repede la 4300 m. La prima încercare s'a putut trage 16 lovituri pe minut și la a doua 17 lovituri. Maximul de viteză al tunurilor este 20 lovituri pe minută. Ultima experiență a fost făcută cu șrapnele la distanță de 4000 m. și s'a obținut de asemenea rezultate minunate.

Inmormântarea deputatului guvernamental Todor Fâșie s'a făcut ieri după amiază în Budapesta în cimitirul Kerepeși. La înmormântare au luat parte numeroși deputați în frunte cu presidentul camerei contele Albert Apponyi.

Aeronauți în Ungaria. Diarele din Budapesta anunță sosirea aeronauților franceși Balsan și Corrot în Ungaria. Ei au plecat Mercuri din Paris în balonul Saint Louis și s'au coborât Joi la amiază lângă lacul Balaton. Viteza medie a balonului a fost de 82 de kilometri pe oră. Balonul cu care a venit în Ungaria este propria lui invenție și e botezat pe numele lui „St.-Louis“. Balonul are particularitatea, că poate să stea în aer timp de 75—77 ore, în urma căreia calitățile se pot face cu el călătorii mai îndelungate. Balan însoțit de un al doilea aeronaut cu numele Corrot a plecat într-o Mercuri la 12 ore din zi și a doua zi Joi la amiază a descins lângă Balaton în hotarul comunei Madocsa. În timpul călătoriei ascensiunea cea mai mare a fost de 3100 metri, er frigel cel mai mare de —12° Celsius. Balonul înainte în termin mediu cu o celeritate de 82 kilometri pe oră. Din Budapesta cei doi aeronauți și-au trimis balonul la Paris. Balan are de gând a face călătoria aeriană din Paris la lacul Baical (Siberia) de acolo cu trenul la Petro-Pavlosk de unde apoi ărași cu balonul la San-Francisco - Newyork - Rouen îndărăt la Paris.

Catastrofă pe mare. Din Ringjörbing telegraful aduce sciri despre o mare catastrofă. Vaporul „Avona“ a suferit naufragiu lângă Torkomide. Tote încercările de salvare au fost zadarnice. Intreg personalul de serviciu al vaporului s'a înecat. Au fost scose din mare 7 cadavre.

Greve mari. În Reus (Spania) o sută de mii de lucrători au încetat munca. — La Amsterdam (Olanda) șapte-zeci de mii de lucrători de la căile ferate s'au pus în grevă. Mersul trenurilor s'a suspendat, deoarece pasagerilor li-e frică să vie la gară, din cauza amenințărilor greviștilor.

O fundațiune de 28 milioane. Regele petrolului, Rockefeller, a făcut o fundațiune de 28 milioane corone la facultatea de medicină din Chicago, cu scop de a combate tuberculoza. Procentele uriașei fundațiuni se vor întrebuița pentru acoperirea cheltuelilor împreunate cu experimentele fiziologice inițiate spre a descoperi un serum vindecător de tuberculoză. În legătură cu acesta se va înființa în Chicago un sanatoriu, unde se vor efectua experimentele practice.

Batotagele în România. La balotagele din 2 Februarie n. pentru camera și senat s'au ales în Putna (colegiul I de cameră) Nicu Filipescu conservator-junimist. Vaslui: (col. I senat) Ion Bușilă liberal. In Gorj: (col. I cameră) Danielescu, liberal. Mehedintzi (col. I cameră) Em. Bibescu liberal. In Dorohoiu (col. I cameră) Manoliu liberal.

O sută de călugărițe din Agram, de la mănăstirea „Surorilor de caritate“ au primit ordin să se ducă la Novi-Bazar, luând cu ele materialul sanitar. Faptul se comentază în diferite chipuri.

Căsătorii oficierilor. În ministerul de războiu român se lucră actualmente la un proiect de lege asupra căsătoriei oficierilor. E vorba de o ușurare a condițiilor de până acuma. Se știe că ofițerilor, cari au implinit etatea de 30 ani nu li-se va mai cere cautiune. Chestiunea aceasta încă nu e definitiv rezolvată.

Banffy despre dreptul electoral.

Am semnalat într'unul din numerele precedente, că baronul Banffy, fostul ministru-president, a scris în „Magyar Közélet“ un articol asupra dreptului electoral. El pretinde introducerea reformei electorale, ba cere chiar sufragiu universal, dar nici decăt în interesul dreptății, ci în interesul unei fantome, care mereu îl persecută, fantoma „statului național maghiar unitar“. Să vedem însă ce scie să scrie Banffy:

... „Din punct de vedere național maghiar, din punct de vedere social-politic și din punct de vedere al nusuințelor centrifugale naționaliste, trebuie să ne ocupăm de destiunea reformei dreptului electoral, trebuie să stabilim, după puțină proporțional, censul ce trebuie la tot cazul redus, trebuie ca cu considerare la proporția numerică a populațiunei și a censului, să stabilim cercurile electorale. Trebuie să fim cu atențiune față de garantarea mai mare a intereselor orașelor, cari au inteligență mai însemnată și prin formarea de cercuri electorale deosebite, să dăm drept de alegere în general și celor cari n'au cens.

De-oparte satisfacerea pretensiunilor îndreptățite ale aceloră, cari nu se bucură

de dreptul censului, de altă parte nusuința naționalităților de a-se valida tot mai mult, și ăra-și de altă parte garantarea necondiționată a caracterului unitar și național al statului maghiar, sunt granițele între cari se pôte mișca liber și trebuie să se misce reforma.

În fine, de ărece tendența spre *unitatea în limbă* a statului național maghiar nu este numai un scop de realizat, ci condiția viitorului acestui stat, cu dreptul putem să pretindem de fapt, ca *alegător cu cens s'eu fără cens să fie numai acela care posedă în vorbire și în scriere limba statului maghiar.*

Banffy, consecuent rolului și trecutului său politic, spune și în destiunea acesta tot ceea-ce a spus în decii de articole publicate în timpul din urmă, în ce privesce naționalitățile nemaghiare. El cere același lucru, care-l cer kossuthiștii, ca adevă dreptul electoral al cetățenului să fie condiționat de cunoscerea limbii maghiare. Nu de gēba plâng ađi kossuthiștii căderea lui și n'are să ne mire minunea, ce ni-se arată, că tinerimea universitară maghiară din Peșta îi strigă ađi „eljen“-nuri.

Concursul ministerului român

de agricultură, industrie, comerț și domenii.

Se aduce la cunoscința generală, că urmând a se edita o serie compendii pentru instrucțiunea lucrătorilor agricolii angajați la ferme pepiniere, ministerul publică concurs pentru cele mai bune lucrări în ramurile agricole, și anume:

- Agricultura.
- Crescerea, înmulțirea, îngrijirea vitelor și lăptăria.
- Crescerea vermilor de mătase și estragerea mătasei.
- Crescerea albinelor și estragerea mierii.
- Cultura viei.
- Fabricațiunea și conservarea vinului.
- Cultura arborilor roditori.
- Cultura zarzavaturilor și a florilor.
- Aritmetica agricolă, în condițiunile următoare:

Lucrările se vor întocmi urmând în liniamente generale programele analitice publicate în Monitorul Oficial Nr. 162 din 23 Octomvrie 1902.

Lucrările trebuiesc făcute în termen cât se pôte de populari potrivit cu priceperea absolvenților cursului primar.

Primirea lucrărilor manuscrise pentru acest concurs se inchide la 1 Martie 1903.

Lucrările manuscrise vor trebui să fie prezentate ministerului. Direcțiunea Agriculturii în plic închis cu un motto pentru fie-care în parte.

Pe plic se va indica pentru ce ramură e prezentat manuscrisul în concurs. În plic separat cu același motto se va in-

dica pe o colă de hârtie, numele, pronumele și adresa autorului.

Premiile ce acordă ministerul pentru lucrările de mai sus sunt:

	I.	II.
Pentru agricultura	300	200 lei
Pentru crescerea, înmulțirea, îngrijirea vitelor și lăptăria	250	150 „
Pentru crescerea vermilor de mătase și estragerea mătasei	200	100 „
Pentru crescerea albinelor și estragerea mierii	200	100 „
Pentru cultura viei	250	150 „
Pentru fabricațiunea și conservarea vinului	250	150 „
Pentru cultura arborilor roditori	200	100 „
Pentru cultura zarzavaturilor și a florilor	250	100 „
Pentru Aritmetica agricolă	250	100 „

Ministerul acordă pe lângă un premiu și un număr de două sute broșuri.

Lucrările premiate rămân proprietatea ministerului.

Literatură.

A apărut în Brașov la tipografia A. Mureșianu „Școala și Familia“, foie pedagogică literară. Apare la 1 și 15 ale fiecărei luni. Editor și redactor responsabil Ion Darin. În această revistă vedem reapărând vechea foie pedagogică a cunoscutului nostru scriitor didactic Ion Darin, „Școala și Familia“, a cărei apariție se întrerupse timp mai îndelungat. Asupra interesantului sumar vom mai reveni. Abonamentul pe 1 an 6 corone, pe 1/2 an 3 cor. Pentru România 10 lei. Abonamentele se trimit la administratorul foii Nic. Oancea, învățător, Brașov. Manuscriptele și corespondențele pentru partea pedagogică se adresază d-lui Ion Darin pentru partea literară d-lui prof. Nic. Sulică.

ULTIME SCIRI.

Viena, 4 Februarie. Archiducele Eugen, după cum se svonesce în cercurile bine informate, își va da dimisia din demnitatea ce o ocupă în armată în calitate de comandant de corp. Causa dimisiei este sănătatea sdruncinată.

Constantinopol, 4 Februarie. Guvernul italian a intervenit la Pórtă, cerend luarea de măsuri severe contra piratilor de pe marea roșie, cari au capturat o corabie italiană. Matrozii au dispărut, așa că nu se scie, decă au fost uciși ori au fost vinduți ca sclavi.

Paris, 4 Februarie. Deputatul Dejeante a făcut în cameră propunerea, ca să se casseze instituția *preoților militari*, er deputatul Bouveri a propus ștergerea din budget a cheltuelilor necesitate prin intervenția bisericii la ceremoniile funebre militare. Amendouă aceste propuneri au fost respinse cu câte 311 voturi contra 221.

Londra, 4 Februarie. Regele Edward în urma unei răceli s'a îmbolnăvit de influență. Călătoria proiectată la Chatswort a trebuit amănată din cauza că regele continuă a fi suferind.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 3 Februarie n.

Pomul verde: C. Dumitrescu, comerciant, I. Dumitrescu, comerciant, I. Dobrescu, comerciant, Bucuresci; Reismann, Zekeli Frank Viena; Reich, Budapesta.

Bucuresci: Roth, Stampfel, Peșta; Bodor, S. Sângiorgiu; Barabás, Zabolá; Bánk, capitan Klobucsár, feldmareșal-locotenent, Clușiu; Pavlovits, Klein, Viena.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

În fața acestora, Aksakow opune fapte reale, adunate din tóte părțile globului, prin experiențe crude și costisitoare, în decurs de *trei-deci* de ani și mai bine. „Hartmann — dice du Prel — își aruncă privirile în sus, observă căți-va picuri de plóe și momentan își deschide umbrela. Aksakow îi năpustesce o plóe torențială, un povoiu formidabil, dinaintea căruia nu mai este nici o scăpare.“³⁾

Scurt: scrierea lui Aksakow este rezultatul unei munci îndelungate, unui zel neobosit. E o magazie de fenomene și fapte nediscutabile, un isvor nesecat de materialii prețioase pentru toți, cari se înteresază sincer de problemele psihologiei.

Însuși Wilh. Wundt, care prin 1872 numi tóte mișcările spiritiste de „elucubrațiuni simptomatice“, fù silit să mărturisescă în 1892, după cetirea scrierei lui Aksakow, că „Tendința spre occultism este o parte importantă a mișcărilor intelectuale din zilele noastre...“

...Mai multe reviste filosofice eminente își deschid cu plăcere colónele nu numai fenomenologiei hipnotice, ci și celorlalte ramuri afiliate, ca spiritismul, somnambu-

lismul etc. În tóte aceste avem o dovadă, că astăzi nu mai putem trece cu tăcerea peste fenomenele și mișcările de acest soi, ci ori-cine se interesază de psihologie, va trebui vrënd nevrënd să ia atitudine anumită față de ele, pro sau contra.“

În același timp spiritualiștii se esprima și mai precis. Anume, ei diceau neșovăitori: „*Studiați!*“ Și decă nu e nimic de spiritualism: gătuiți-l în legăn. Decă e ceva de el, atunci vè vedeți de lucru, seu studiați mai departe.“

Mehr Dinge gibt's im Himmel und auf Erden, Als unsere Schulweisheit sich träumen lässt.

Negările îndărjite și necontente nu mai sunt semne de scepticism, ci de ignoranță.

De încheiere, trebuie să amintesc ultima scriere a lui Aksakow: „Predecesorii spiritismului. Casuri pregnante de fenomene mediumistice spontane din ultimele 3 secole (Trad. germ. în 8°, 384 pag.), care împreună cu epocala scriere precedentă („Animism și spiritism“) și voluminoasă „Istorie a spiritismului“ de baronul italian Cesare Baudi di Vesme, surpă terenul tuturor sofistierilor și mușamalișarilor, dovedind în mod decisiv, că fenomenele

spiritualiste, nu sunt elucubrațiuni bolnăvicioase, ci fapte nediscutabile, cari își reclamă imperios studiarea serioasă, cât se pôte de serioasă, și aducerea lor pe teren științific, pentru a lămurii orisonul intelectual al umanității întregi“.

Dér etatea înaintată, multele alergări, luptele continue, grijile, munca: slăbiră în timpul din urmă și sleiră forțele lui Aksakow. Se retrase definitiv în Rusia. Redacțiunea revistei fondate de densus: „Psychische Studien“ trecu la prof. Friedr. Maier din Tübingen, care o redactază și astăzi. Nestorul din Rusia fù atins în câte-va rânduri de paralizie gravă, care-l amuți cu desevîrsire. Ultimele 6 luni le petrecu mai mult în agonie, decăt în viață. Trupul subred nu-i mai era capabil de nici un serviciu. În 26 Ian. c. i-se împlini cursul dîlelor, deșteptându-se ușorat în viața senină a forțelor intelectuale, viață, care a propoveduit-o cu atâta dragoste, onestitate și nenumărate sacrificii deja în pelegrinajul de pe aici. Ne-a dat un exemplu elocuent de altruism și statornicie neclintită în noianul tuturor necazurilor și durerilor.

Post nobilia Phoebus!

Vlădeni, 30 Ian. 1903.

G. Todică.

²⁾ Lipsca, 1885.

³⁾ Broșura lui Hartmann cuprinde 118 pag., răspunsul lui Aksakow 832.

H343—1902 szám.

tlkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy a zernesti gör. kel egyház végrehajtatonak Senchea János végrehajtást szenvedő elleni 387 kor. 98 fil. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbíróság területén) levő a zernesti 1748 sz. tljkvben fekvő, az

5037	hrsz. ingatlanra	5 kor
159, 160	" "	800 "
2377	" "	45 "
2773	" "	6 "
3209	" "	30 "
4606	" "	12 "
5716	" "	29 "
5844	" "	33 "
9268/2	" "	6 "
11761/1	" "	15 "
12894	" "	33 "
12942	" "	6 "
154, 155	" "	40 "
173/2	" "	19 "
2733/1	" "	21 "
2959	" "	4 "
3581	" "	12 "
5486, 5487	" "	22 "
5766	" "	8 "
6514/2	" "	14 "
11067	" "	74 "
12200	" "	23 "
12941	" "	6 "

az u. o 518 sz. tlkvi 6898, 6918/2 hrsz. ingatlanra 10 korona, az u. o. 1697 sz. tlkvi 6908/1 hrsz. ingatlanra 8 kor, az u. o. 2214 sz. tlkvi 6541 hrsz. ingatlanra 10 kor., az u. o. 2148 tlkvi 12660 hrsz. ingatlanra 11 k. az u. o. 2035 tlkvi 12,250 hrsz. ingatlanra 29 kor. az u. o.

2133	tlkvi 12,248	ingatl.	39 kor
2550	" 12,145	"	20 "
2098	" 3,770	"	11 "
2114	" 2,772/2	"	03 "
86	" 11,066	"	33 "
1799	" 5,942	"	23 kban

ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebbi megjelölt ingatlanok az 1903 évi február hó 25-ik napján délelőtt 9 órakor, zernest község házában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladhatni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10⁰/₀-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassó, 1902 évi Október hó 16-ik napján.

A brassói kir. törvényszék, mint tlkönyvi hatóság.

Kovács,
e. bíró.

Se vinde

VIN nou de Ardeal natural
litru cu 36 cr.,
preste 3 litri cu 32 "

precum și

VIN vechiú litru cu 36, 40 și 50 cr.

O încercare va convinge pe fiecare de bunătatea vinului.

Cu totă stima:

Maria Bucur Băncilă,
pe Tocile Nr. 31.

(781,8—10.)

„LIPOVANA”, institut de credit și economii în LIPOVA.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Lipovana” societate pe acții se invită la

a IX adunare generală ordinară,

ce se va ține în 19 Faur n. a. c. la 10 ore a. m. în localul institutului, opidul Lipova.

Obiectele de pertractare:

1. Raportul direcțiunei pe al nouălea an de gestiune.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Deciderea respective aprobarea bilanțului pe 1902; darea absoluturului direcțiunei și comitetului de supraveghere (§. 26 din statute).
4. Deciderea asupra întrebuințării profitului curat și fixarea dividendelor pe 1902 (§. 26 și 46 din statute).
5. Pertractarea eventualelor propunerii (§. 26 litera g din statute).

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunarea generală, în conformitate cu § 16 din statute se avisază a depune la cassa institutului acțiunile înainte de deschiderea adunării generale.

Lipova, în 26 Ianuarie 1903.

Ales. Mocsonyi, m. p.
președinte.

Contul bilanțului.

ACTIVE:		Coróne f.	PASIVE:		Coróne f.
Cassa în număr	12675	32	Capital	100000	—
Escompt	735223	25	Fond de rezervă	42919	38
Credite personale	33131	50	Fond de pensuni	2968	—
Credite cambiale cu acoperire hipot.	88198	48	Depunerii	588	25 72
Imprumut hipotecar	42570	—	Reescompt	169223	60
Lombard	11489	50	Dividende pe 1899	32	—
Efecte	2963	—	" " 1900	128	—
Mobilier	1050	—	" " 1901	96	256
Amortisare	105	—	Interese transitoare	10043	—
Giro-Conto	304	51	Diverse conturi creditore	2045	81
Cont-Curent	1071	68	Profit curat	20212	62
Diverse conturi debitoare	7922	78			89
		936495	02		9364
					5 02

Profit și Pierderi.

EȘITE:		Coróne f.	ÎNTRATE:		Coróne f.
Interese de depunerii	29348	50	Interese:		
" " reescompt	10069	90	de escompt	62892	13
" " cont curent	171	10	" credite personale	3109	60
Spese	2031	14	" cambiale cu acop. hipot.	6600	80
Salare, chirie, diverse	7504	—	" imprumut hipotecar	2993	18
Marce de presentă	936	—	" lombard	994	42
Contribuțiune directă	6321	97	" efecte	170	—
10% dare după int. de dep.	2934	85	Provisiuni	2875	22
Amortisare din mobilier	105	—			
Profit curat	20212	89			
		79635	35		79635
					35

Lipova, 31 Decembrie 1902.

Voicu Hamsea m. p.,
director executiv.

Ioan Dejenariu m. p.,
prim-comptabil.

Direcțiunea:

- I. Cimponeriu m. p., Dr. G. Popescu m. p., V. Dehelean m. p., P. Papp m. p.,
A. Ciugudean m. p., I. Crișan m. p.

Confrontându-se cu cărțile principale și auxiliare, le-am aflat esacte.

Lipova, 26 Ianuarie 1903.

Comitetul de supraveghere:

- Teodor Ceantea m. p., Teodor Cosma m. p., Stefan Bodosiu m. p., Vasile Bogoiu m. p., Terențiu Petroviciu m. p.,
președinte.